

NORM FOR SERTIFISERT SIKKERHETSOPPLÆRING

Praktisk kjøreopplæring

Iht. avtale med bedrift.
Bedriftsopplæring med fadder

Modul 4. **Kran, Truck, Masseforflytningsmaskiner**

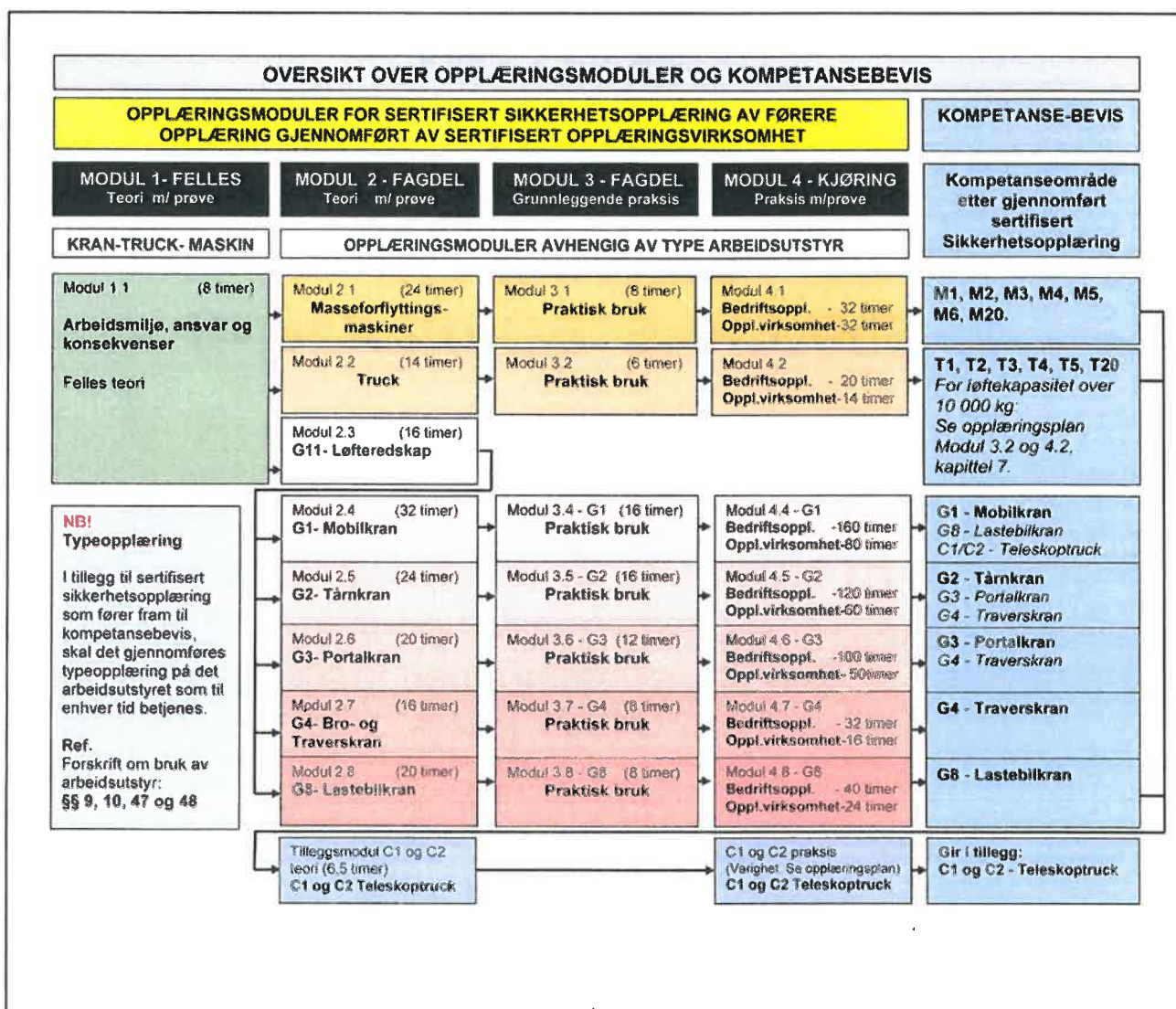
Gjennomført
ved Bedriftsopplæring

Utarbeidet av arbeidsgruppe
nedsatt av
Arbeidstilsynet

Utgave 1 - 2011

Denne norm gjelder for **Opplæringsmodulene Nr. 4.** i hht. illustrasjonen nedenfor.

Normen gjelder for bedrifter som har inngått avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet om gjennomføring av praktisk kjøreopplæring.

Avsluttende praktisk kjøreprøve gjennomføres av Sertifisert opplæringsvirksomhet.

Generelt om praktisk kjøreopplæring

Den praktiske kjøreopplæringen skal bygge videre på de generelle grunnprinsippene for betjening av arbeidsutstyr som kandidaten lærte i Modul 3. Grunnopplæring i praktisk bruk.

Normen skal sikre at den praktiske kjøreopplæringen blir gjennomført på en tilfredsstillende faglig og sikker måte. Dette gjelder både sikkerheten til den som er under opplæring, fadder og for alt personell som befinner seg i arbeidsområdet hvor aktuelt arbeidsutstyr blir brukt til opplæring.

Normen beskriver hvilke oppgaver og ansvar fadder har i forbindelse med den praktiske kjøreopplæringen.

Spesifikke ferdighetsmål i kjøreopplæringen er beskrevet i opplæringsplanene for aktuelt arbeidsutstyr i Modul 4.

Opplæringsbok skal føres og dokumentere den praktiske kjøreopplæringen.

Norm

1. KRAV VEDR. KJØREOPPLÆRING I BEDRIFT: Det skal være inngått en forpliktende skriftlig avtale mellom bedrift og sertifisert opplæringsvirksomhet før opplæring kan starte.

Opplæringen skal foregå på en sikker måte iht. fastsatt norm, og være risikovurdert og beskrevet i bedriftens HMS system.

2. KRAV TIL FADDER:

Fadder skal ha kompetansebevis for aktuelt arbeidsutstyr, ha minst ett års dokumentert praksis, og skal kunne vise og forklare riktig og sikker bruk av arbeidsutstyret.

Fadder må ha kunnskaper om bedriftens internkontrollsystem.

Fadders oppgaver er beskrevet i avtalen med sertifisert opplæringsvirksomhet.

3. KJØREOPPLÆRINGENS VARIGHET: Opplæringsplanene i Modul 4. for aktuelt arbeidsutstyr angir et differensiert timeforbruk avhengig av om praksisopplæringen gjennomføres i sertifisert opplæringsvirksomhet eller i bedrift.

Timeantallet er beskrevet i opplæringsplanene.

Dersom fadder i samråd med sertifisert opplæringsvirksomhet vurderer at en person har oppnådd ferdighetsmålene før timeantallet i opplæringsplanen er gjennomført, kan vedkommende fremstilles til praktisk kjøreprøve.

Kjøreopplæringen inkl. praktisk prøve skal være gjennomført i løpet av ett år fra avtale er inngått.

- 4. TILSTEDEVÆRELSEN TIL FADDER:** Fadder anses som fører av det arbeidsutstyret som brukes i opplæringen, og må være til stede i tilstrekkelig grad, slik at vedkommende har mulighet til å følge med på den kjøreopplæringen som pågår.
- Dersom en uønsket hendelse skulle oppstå, må fadder kunne gripe inn direkte, eller veilede ved bruk av kommunikasjonsutstyr.
- 5. ARBEIDSUTSTYR FOR KJØREOPPLÆRINGEN:** Arbeidsutstyret skal være relevant i forhold til ferdighetsmålene i aktuell opplæringsplan, og være godkjent iht. krav om sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr.
- 6. OMRÅDE FOR KJØREOPPLÆRING:** Opplæringen må foregå på et egnet område hvor kjøreopplæring kan gjennomføres på en sikker, realistisk og hensiktsmessig måte.
- 7. ANNEN AKTIVITET PÅ OMRÅDET FOR KJØREOPPLÆRING:** Annen aktivitet som finner sted på øvingsområdet, må gjøres kjent med at kjøreopplæring foregår.
- Det er viktig at kjøreopplæringen tilpasses annen aktivitet på en tilfredsstillende sikker måte.
- 8. VANSKELIGHETSGRADEN I KJØREOPPLÆRINGEN:** Fadder, i samråd med Sertifisert opplæringsvirksomhet er ansvarlig for at den som er under opplæring ikke settes til vanskeligere oppgaver enn de vedkommende behersker.
- 9. AVSLUTTET KJØREOPPLÆRING:** Kjøreopplæringen avsluttes med praktisk prøve iht. fastsatte retningslinjer for prøveavleggelse.

OPPLÆRINGSPLAN

FOR SERTIFISERT SIKKERHETSOPPLÆRING

i henhold til
Forskrift om utførelse av arbeid, best nr. 703
Forskrift om administrative ordninger, best nr. 706

Modul 4.1 Masseforflytningsmaskiner

Praktisk kjøreopplæring
32 timer ved Sertifisert opplæringsvirksomhet
eller
32 timer ved Bedriftsopplæring

Utarbeidet av:
Samordningsrådet for kran, truck og masseforflytningsmaskiner etter mandat fra Direktoratet
for arbeidstilsynet

Revidert av SGS med henvisning til nytt regelverk august 2015

Forord

Sertifisert sikkerhetsopplæring er en opplæring som kreves for førere av arbeidsutstyr som er beskrevet i Forskrift om utførelse av arbeid - Best nr. 703 – fastsatt 6. desember 2011

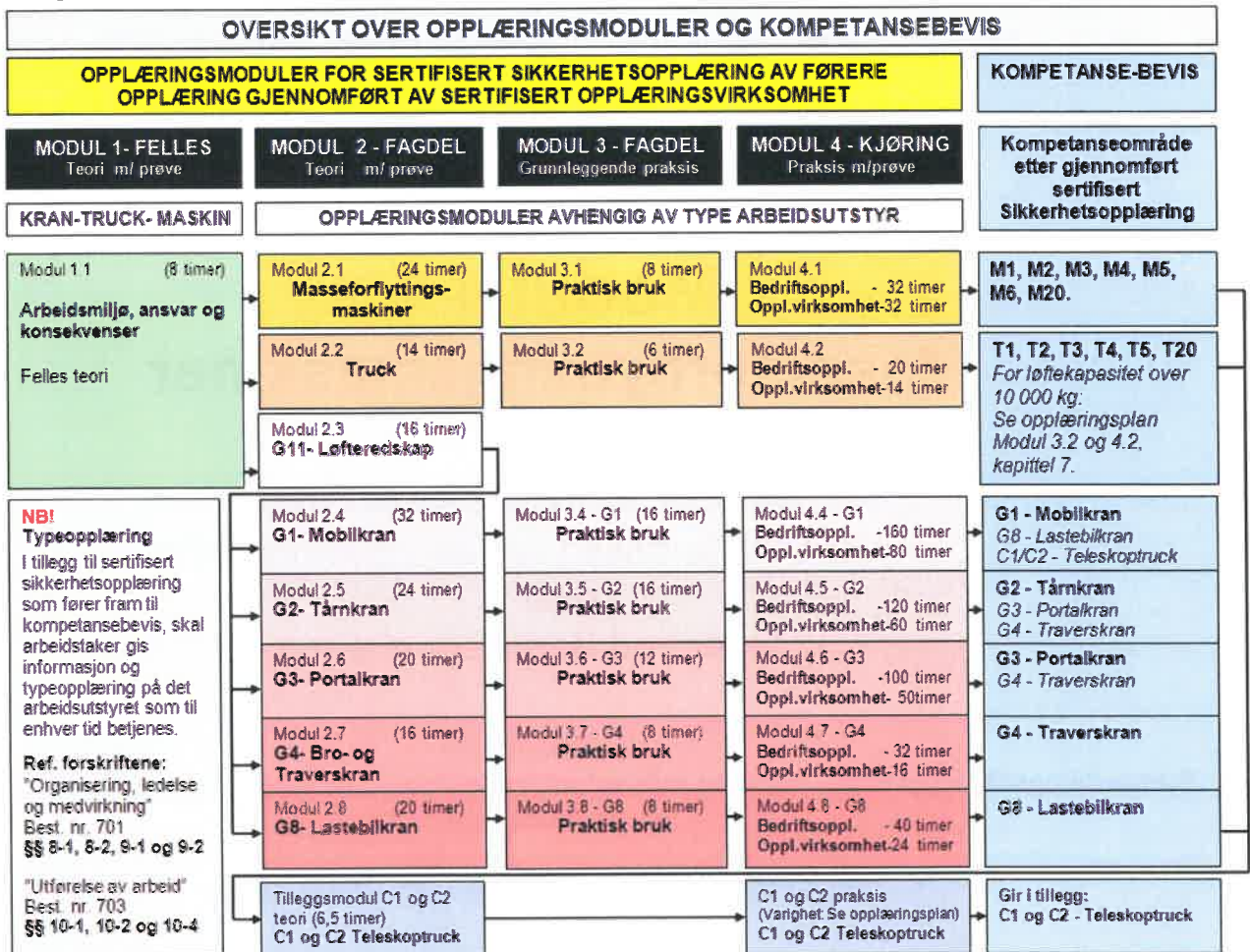
Denne opplæringsplanen gjelder opplæringsmodul 4 1 i hht illustrasjonen nedenfor

Opplæringsplanen skal brukes av opplæringsvirksomheter som er sertifisert av sertifiseringsorgan utpekt av Direktoratet for Arbeidstilsynet, og opplæringen skal gjennomføres av den sertifiserte opplæringsvirksomheten. Opplæringsplanen beskriver et minimum av de kunnskaper og ferdigheter som kreves for bruk av arbeidsutstyr i hht forskriftene. Forskriftene forutsetter imidlertid at førere av ulike typer arbeidsutstyr i tillegg får spesialopplæring på det utstyret som til enhver tid benyttes

Praktisk opplæring i Modul 4 gjennomføres av sertifisert opplæringsvirksomhet, eller i bedrift etter skriftlig avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet

Riktig bruk av masseforflytningsmaskiner har stor betydning for sikkerheten for maskinfører og annet personell som deltar i arbeidsoperasjoner. Feilvurderinger kan få store konsekvenser og føre til alvorlige skader på maskinfører, øvrig personell samt materiell og omgivelser. Positive holdninger til sikkerhet er derfor viktig under opplæringen

Sertifisert sikkerhetsopplæring kan også inngå i videregående opplæring innen yrkesfaglige studieretninger i videregående skole når skolen er sertifisert.

Innholdsfortegnelse:

- 1 Generelt om opplæringen
- 2 Målsettinger
- 3 Emneliste
- 4 Arbeidsmåter
- 5 Vurdering
- 6 Hjelpemidler i undervisningsmateriell / utstyr

Kapittel 1. Generelt om opplæringen

OPPLÆRINGSPLAN FOR FØRERE AV MASSEFORFLYTNINGSMASKINER

OPPLÆRINGENS VARIGHET: 32 timer praksisopplæring i opplæringsvirksomhet, eller 32 timer i bedrift (Med undervisningstime menes i denne sammenheng 45 min undervisning)

OPPTAKSVILKÅR: Skal ha gjennomført følgende moduler: Modul 1.1 (8 timer)
Modul 2.1 (24 timer) Modul 3.1 (8 timer)

FORMÅL MED OPPLÆRINGEN: Hensikten med opplæringen er å gi førere av masseforflytningsmaskiner allsidig praktisk opplæring og øvelse i sikker bruk av masseforflytningsmaskiner, slik at ulykker i forbindelse med bruken unngås

Opplæringen skal gi fører så gode kjøreferdigheter at vedkommende selvstendig på en sikker måte skal kunne betjene masseforflytningsmaskiner

Fører må imidlertid gjennomføre typeopplæring på den masseforflytningsmaskinen som til enhver tid benyttes, i tillegg til sertifisert sikkerhetsopplæring

Opplæringen avsluttes med en praktisk prøve som innbefatter kontroll, oppstilling, og betjening av masseforflytningsmaskin

Bestått praktisk prøve på masseforflytningsmaskin vil være grunnlag for utstedelse av kompetansebevis for fører av masseforflytningsmaskin

FAG- OG TIMEFORDELING: Se kap 3, emneliste

KRAV TIL OPPLÆRINGSVIRKSOMHET: Sertifisert opplæringsvirksomhet i hht Forskrift om administrative ordninger

KRAV VEDR. BEDRIFTSOPPLÆRING: Det skal foreligge avtale mellom bedrift og Sertifisert Opplæringsvirksomhet. Opplæringen skal følge fastsatte retningslinjer, og være beskrevet i bedriftens HMS system

Kapittel 2. Målsettinger

HOVEDMÅL:

Etter gjennomført opplæring skal eleven gjennomføre en praktisk prøve, for å vise at vedkommende har tilegnet seg tilstrekkelige kjøreferdigheter til selvstendig å kunne gjennomføre varierte arbeidsoppgaver med masseforflytningsmaskiner, på en sikker måte

Opplæringsplanen beskriver et timeforbruk på 32 timer. Dette timeantallet er satt ut fra tidligere erfaringer med nødvendig timeforbruk, for å tilegne seg de ferdighetsmålene som er beskrevet nedenfor

Dersom en person oppnår disse ferdighetsmål ved forbruk av færre opplæringstimer, kan Sertifisert opplæringsvirksomhet fremstille vedkommende til avsluttende praktisk prøve på et tidligere tidspunkt

DELMÅL:

Opplært person skal kunne:

- 1 Delmålene fra modul 3.1
- 2 Vise hvordan masseforflytningsmaskiner skal stilles opp og kjøres sikkert mht ulike typer underlag og varierende terreng
- 3 Vise praktiske kjøreferdigheter i betjening av masseforflytningsmaskiner under forskjellige arbeidsoppgaver

Kapittel 3. Emneliste

PRAKTISK KJØREOPPLÆRING MASSEFORFLYTNINGSMASKINER 32 TIMER

Leksjon	Emne	Antall Timer	Merknader
1*	Repetisjon av leksjon 1-7	2	
2*	Praktisk Øvelse i bruk av må ssefor- flyttingsmå skinen	30	Riktig og sikker bruk mht <ul style="list-style-type: none">• Betjening/kjøring• Daglig kontroll og vedlikehold• Kjøring på ulike typer underlag og i varierende terreng
	SUM	32	

Kapittel 4. Arbeidsmåter

Den praktiske kjøreopplæringen skal bygge videre på de generelle grunnprinsippene for praktisk bruk av masseforflyttingsmaskiner som vedkommende lærte i Modul 3.1

Opplæringen må foregå på egnet område hvor den som gis opplæring kan drive ferdighetstrening og realistiske øvelser og utførelse av varierte arbeidsoppdrag med masseforflyttingsmaskiner.

Opplæringen må også innbefatte typeopplæring på den masseforflyttingsmaskinen deltaker gjennomfører opplæring på, dersom vedkommende skal avlegge avsluttende praktisk prøve på aktuell maskin etter gjennomført opplæring

I kurssammenheng skal det ikke være flere enn 2 deltakere pr. maskin som da bytter på å kjøre og dirigere og evt. anhuke last. Dette er viktig da alle kursdeltakere må være engasjert i meningsfull opplæring hele tiden

Ved bedriftsintern kjøreopplæring med fadder, må det være inngått særskilt avtale med sertifisert opplæringsvirksomhet, og opplæringen må gjennomføres i hht fastsatte retningslinjer

Fadder er ansvarlig for at opplæringsbok blir ført og attestert

For kjøreopplæring i bedrift med fadder, og ved praksiskurs ved sertifisert opplæringsvirksomhet, er det viktig at sikkerheten hele tiden er ivaretatt

Opplæringen skal være beskrevet i bedriftens I opplæringsvirksomhetens HMS system

Kapittel 5. Vurdering

Etter avsluttet praktisk opplæring gjennomfører Sertifisert opplæringsvirksomhet avsluttende praktisk prøve

Opplæringsvirksomheten benytter egen instruktør / sensor til avsluttende eksamensprøve i praktisk bruk av masseforflytningsmaskin

Prøven skal sikre at den som har gjennomført opplæringen har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter om læremålene i modul 3.1 og 4.1

Det brukes karakterskala: **"Bestått" / "Ikke bestått"**

Det skal benyttes sjekklister for praktisk prøve som er fastsatt av SGS – Samarbeidsgruppen av Sertifiseringsorgan, og prøven skal gjennomføres etter bestemte retningslinjer for prøveavleggelse

Avsluttet opplæring skal dokumenteres av opplæringsvirksomhet, og kompetanse- bevis for fører av masseforflytningsmaskiner, kan utstedes av et register som har avtale/kontrakt med sertifisert opplæringsvirksomhet.

Kapittel 6. Hjelpemidler / undervisningsmaterieell / utstyr.

Type utstyr	Beskrivelse av må terieell / utstyr
ØVINGSOMRÅDE	<p>Øvingsområde bør være plassert slik at opplæringen kan gjennomføres usjenert av øvrig aktivitet</p> <p>Området bør ha en slik karakter at variert kjøring, oppstilling og grunnforhold kan demonstreres og praktiseres</p>
OPPLÆRINGSMATERIELL	<p>Tilgang til utstyr for praktisk opplæring</p> <ul style="list-style-type: none">• Masseforflytningsmaskiner det skal gis opplæring på• Løfteredskap• Annet relevant utstyr for den praktiske opplæringen• Variert last I masse for demonstrasjon og ferdighetstrening
INSTRUKTØRMATERIELL	<ul style="list-style-type: none">• Opplæringsplan• Undervisningsplan (egne planer)• Leksjonsanvisninger• Bruksanvisning og vedlikeholds-manualer for aktuelle masseforflytningsmaskiner
ELEVmaterieell	<ul style="list-style-type: none">• Verneutstyr• Bruksanvisning og vedlikeholds manualer for aktuelle masseforflytningsmaskiner• Opplæringsbok